

B-CYCLUS TWEEDE ZONDAG DOOR HET JAAR

- Eerste lezing: 1 Samuël 3,3B-10.19
- Tweede lezing: 1 Korintiërs 6,13C-15A.17-20
- Evangelielezing: Johannes 1,35-42
- Commentaar: God was hier en ik wist het niet!

1 SAMUËL 3,3B-10.19

Eerste lezing uit het eerste boek Samuël

De lamp van God was nog niet gedoofd
en Samuël lag te slapen in het heiligdom van de Heer
waar de ark van God stond.

Toen riep de Heer:

'Samuël!'

Samuël antwoordde:

'Hier ben ik.'

Hij liep haastig naar Eli en zei:

'Hier ben ik,
u hebt mij toch geroepen?'

Maar Eli antwoordde:

'Ik heb niet geroepen;
ga maar weer slapen.'

Toen riep de Heer opnieuw:

'Samuël!'

Samuël stond op, ging naar Eli en zei:

'Hier ben ik. U hebt mij toch geroepen?'

Eli antwoordde:

'Ik heb niet geroepen, mijn jongen;
ga maar weer slapen.'

Samuël kende de Heer nog niet:

een woord van de Heer was hem nog nooit geopenbaard.

En weer riep de Heer Samuël; nu voor de derde maal.

Samuël stond op, ging naar Eli en zei:

'Hier ben ik. U hebt mij toch geroepen?'

Toen begreep Eli dat het de Heer was die de jongen riep.

En hij zei tot Samuël:

'Ga slapen

en mocht Hij je roepen dan moet je zeggen:

Spreek, Heer, uw dienaar luistert.'

Samuël ging dus weer op zijn gewone plaats slapen.

Toen kwam de Heer bij hem staan en riep

evenals de vorige malen:

'Samuël, Samuël!'

En Samuël antwoordde:

'Spreek, uw dienaar luistert!'

Samuël groeide op;

de Heer was met hem en liet niet een van zijn woorden on vervuld.

1 KORINTIËRS 6,13C-15A.17-20

Uit de eerste brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Korinte

Broeders en zusters,

Het lichaam is er niet voor de ontucht maar voor de Heer,

en de Heer voor het lichaam.

God heeft niet alleen de Heer opgewekt uit de dood,

Hij zal ook ons doen opstaan door zijn kracht.

Gij weet toch dat uw lichamen ledematen zijn van Christus?

Maar wie zich met de Heer verenigt

is met Hem één geest.

Elke andere zonde die een mens bedrijft gaat buiten het lichaam om,

maar de ontuchtige zondigt tegen zijn eigen lichaam.

Gij weet het:

uw lichaam is een tempel van de heilige Geest

die in u woont, die gij van God hebt ontvangen.

Gij zijt niet van uzelf.

Gij zijt gekocht en de prijs is betaald.

Eert dan God met uw lichaam.

JOHANNES 1,35-42

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Johannes

In die tijd stond Johannes daar,

met twee van zijn leerlingen.

Hij richtte het oog op Jezus die voorbijging en sprak:

'Zie het Lam Gods.'

De twee leerlingen hoorden hem dat zeggen

en gingen Jezus achterna.

Jezus keerde zich om

en toen Hij zag dat zij Hem volgden, vroeg Hij hun:

'Wat verlangt gij?'

Ze zeiden tot Hem:

'Rabbi

– vertaald betekent dit: Meester –

waar houdt Gij U op?'

Hij zei hun:

'Gaat mee om het te zien.'

Daarop gingen zij mee

en zagen waar Hij zich ophield.

Die dag bleven zij bij Hem.

Het was ongeveer het tiende uur.

Andreas, de broer van Simon Petrus, was een van die twee

die het gezegde van Johannes hadden gehoord

en Jezus achterna waren gegaan.

De eerste die hij ontmoette was zijn broer Simon

tot wie hij zei:

'Wij hebben de Messias

– dat vertaald betekent: de Gezalfde –

gevonden,'

en hij bracht hem bij Jezus.

Jezus zag hem aan en zeide:

'Gij zijt Simon, de zoon van Johannes;

gij zult Kefas genoemd worden,

dat betekent: Rots.'

COMMENTAAR BIJ DE LEZINGEN

Jean Bastiaens

God was hier en ik wist het niet!

De lezingen uit het Oude Testament en uit het evangelie cirkelen rond het geheim van een roeping, van geroepen worden tot een nieuw soort leven. Daartussenin staat de tekst uit de Korintiërsbrief, ogenschijnlijk geïsoleerd, maar toch niet helemaal. Want wat zegt Paulus? Gij zijt niet van uzelf. Wie geroepen werd door Jezus en daardoor tot de gemeenschap van geroepenen (= ekklesia of 'kerk') is gaan behoren, behoort zichzelf niet meer toe. Daarom spreekt Paulus de leden van de geloofsgemeenschappen ook aan met 'heiligen': zij maken immers voortaan deel uit van het lichaam van Christus, en als zodanig zijn zij van GOD – kinderen van GOD.

De eerste lezing uit het boek Samuël biedt ons een mooi tafereel. Probeer het eens driedimensioneel te bekijken en de roeping van Samuël in het heiligdom van Silo levendig voor ogen te krijgen. De tekst begint met de mededeling dat de Godslamp nog niet uitgedoofd was, en dit roept de belangrijke constatering uit het voorafgaande vers op, namelijk dat er 'in die tijd zelden woorden van JHWH klonken en er geen visioenen doorbraken.' (vers 1 – niet in de tekst van het lectionarium) Een tijd zonder visioenen! En juist dan, in die woestijntijd, wordt Samuël geroepen. We zijn getuige van een echt roepingsproces. Want JHWH GOD roept wel, maar Samuël is zich daar eerst niet van bewust. Hij denkt dat het Eli is, de priester in het heiligdom. Hij treedt op Eli toe en zegt het veelbetekenende zinnetje: Hier ben ik! In het verhaal komt dit zinnetje vier keer voor. En het woord 'roepen' komt tienmaal voor. En dan nog tweemaal het belangwekkend zinnetje: Spreek (HEER), uw dienaar luistert! Wat is de zin van al die herhalingen? Ze maken duidelijk dat geroepen worden een proces is. En er zijn altijd anderen nodig die me helpen om mijn roeping te vinden en uit te zuiveren. De priester Eli helpt de jonge Samuël om zijn roeping te vinden en te begrijpen. Het is pas in de vierde fase dat Samuël ronduit kan antwoorden ten overstaan van JHWH God: Hier ben ik!

Ook in de evangelielezing uit Johannes gaat het over roepen en geroepen worden. De aanleiding vormt het getuigenis van Johannes de Doper. Die wijst Jezus aan als het lam Gods. Als we de term lam Gods horen, komen er twee beelden uit de Schriften naar voren die voor de evangelist Johannes van belang zijn: het paaslam aan de ene kant, en het lam dat naar de slachtbank geleid werd aan de andere kant (volgens de lezing uit Jesaja 53 op Goede Vrijdag). In dat ene beeld van het lam Gods komen veel betekenissen samen: uittocht, redding, verzoening, lasten dragen, schulden dragen, voorspraak zijn. Met dit beeld (!) trekt de Doper een hele wereld open, zonder vastgetimmerde definities. En twee leerlingen van de Doper worden meteen door dit beeld van het lam Gods gefascineerd: ze gaan Jezus achterna, ze volgen Hem. Hierna ontstaat er een bijzondere dialoog. Jezus keert zich naar de twee leerlingen van de Doper toe en vraagt hen: Wat verlangt ge? Ze volgen

Jezus wel, maar het is nog ongericht. Met zijn vraag stoot Jezus zonder omwegen door naar de diepte: Waarom mij volgen? Wat verlang je? Die vraag moet beantwoord worden, anders kan er van een volgen en geroepen worden geen sprake zijn. Wat antwoorden de twee? Ze hebben een heel kort zinnetje paraat, maar het bevat een sleutelterm uit het Johannesevangelie: Waar is het dat u blijft? Blijven! We kennen het van de typische Johanneïsche wendingen: blijf in mij, zoals ik in u. Waar blijft Jezus dan? Het komt later nog veelvuldig ter sprake in het Johannesevangelie, maar er kan natuurlijk maar één antwoord zijn: Jezus blijft bij de Vader! De leerlingen vragen heus niet naar Jezus' logeeradres. Ze vragen naar de leefwereld en de zijns wereld van Jezus. Het antwoord van Jezus is kort en krachtig: Kom en zie! En dan: Ze zagen waar Hij verbleef, en ze bleven bij Hem, die dag. De onthulling van de leefwereld van Jezus is zo overdonderend, dat het uur van de ontmoeting in het collectief geheugen is blijven staan: Het was ongeveer het tiende uur.

En wat zeggen de twee leerlingen later, na dat blijven bij Jezus? Ze zeggen: We hebben de messias gevonden! En degenen die geroepen waren, worden nu op hun beurt roepers: het blijkt te gaan om Andreas die nu zijn broer Simon roept en hem brengt tot bij Jezus. En op zijn beurt geeft Jezus aan Simon, de broer van Andreas, een roeping die een hele toekomst aankondigt: Gij zult Kefas genoemd worden – Rots!